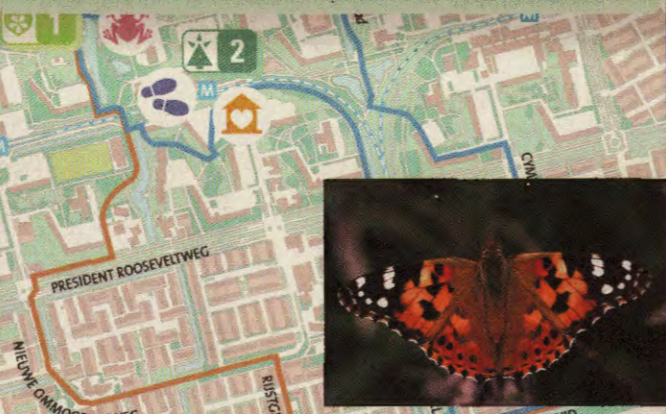

De Groene Wereld van Prins Alexander

- Parken, bijzondere bomen en tuinen
- Fiets- en wandelroutes
- Groene winkels

Deelgemeente Prins Alexander

Gezien in Prins Alexander

Ekster

Lepelaar

Krooneend

Groene specht

Putter

Torenvalk

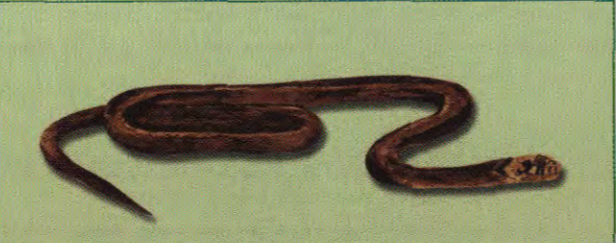
Atalanta

Groot koolwitje

Haas

Ringslang

LEGENDA

De cijfers bij de symbolen op de plattegrond verwijzen naar extra informatie op de achterzijde van de kaart.

- Park- en recreatiegebied
- Natuurontwikkelingsgebied
- Bijzondere boom
- Volkstuin
- Speciale tuin
- Insectenobservatiepunt
- Paddenpoel
- Vlindertuin
- Vogelobservatiepunt
- Ooievaarsnest
- Kringloopwinkel
- Milleupark
- Verkooppunt biologische- en natuurlijke producten
- Verkooppunt Fair-Trade producten
- Rondvaart
- Waterrecreatiegebied
- Bewaakte fietsstalling
- Startpunt wandelroute
- Historisch punt
- Wijkgebouw
- Deelgemeentehuis
- Kinderboerderij
- Grens deelgemeente Prins Alexander
- Fietsroute ca 1 1/2 uur
- Fietsroute ca 1 1/2 uur
- Wandelroute ca 1 1/2 uur
- Wandelroute ca 1 1/2 uur
- Wandelroute ca 45 minuten
- Water
- Park
- Groen
- Cultuurgrond
- Sportvelden
- Begraafplaats
- Braakliggend
- Bebouwing
- Bebouwdterrein
- Industriebebouwing
- Industrieterrein
- Metro
- Spoorlijn
- Sloot

De Groene Wereld van Prins Alexander

Prins Alexander, een Groene Wereldstad anno 2010. Dat is het streven van de gemeente Prins Alexander. Met deze kaart zetten we alvast een stap in die richting. Wij nodigen u uit om eens met andere ogen naar Prins Alexander te kijken.

Ontdek de parken, tuinen en bijzondere bomen en maak eens kennis met hun bewoners.

De mooiste plekjes hebben we voor u verbonden in de vorm van wandel- en fietsroutes.

Een 'groen' Prins Alexander is niet alleen natuur, maar ook het duurzame leven in de stad. Daarom kunt u ook 'groene' winkels en andere duurzame initiatieven op deze kaart vinden.

Laat de kaart een start zijn voor een nog groener Prins Alexander!

Geschiedenis Prins Alexander in vogelvlucht

Prehistorie:

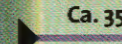
Het land vecht continue met het water. De grond is moerassig, waardoor plantenresten moeilijk vergaan en veenlagen ontstaan.

Ca. 50 na Chr.:

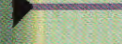
De Romeinen lijven het Maasmondgebied in.

Ca. 350 na Chr.:

De Romeinen verlaten het gebied. Ook zij konden het water niet temmen!

Vanaf 9^e eeuw:

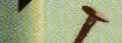
Door het oprukkende zeewater ontstaat er een doorbraak tussen de Rotte en de Hollandse IJssel. De nieuwe Maas ontstaat. Het dorpje Rotta wordt verzwolgen.

1240:

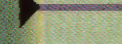
Het dorpje dat aan een nieuwe dam in de Rotte is gebouwd krijgt stadsrechten.

17^e eeuw:

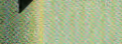
De stad Rotterdam groeit en de vraag naar turf stijgt. Het veen wordt diep onder het grondwater niveau weggebaggerd en er ontstaan veenplassen.

Rond 1873:

De polder Prins Alexander wordt drooggemalen. Het wordt één van de belangrijkste tuinbouwgebieden van Nederland.

Na 1945:

Er worden plannen gemaakt om woonwijken te bouwen. Vanaf 1960 worden de wijken Het Lage Land en Ommoord gebouwd, vanaf 1978 de wijken Zevenkamp en Oosterflank. Prins Alexander volgt vanaf 1990 en in 2000 startte de bouw in Nesseland.

Historisch punt

1. Gemaal B.A. Beijerink

Bermweg 13. Hoofdgemaal van de droogmakerij, gebouwd in 1874. De zoon van koning Wilhelm III, Prins Alexander, heeft de eerste steen van het gemaal gelegd en de polder is naar hem vernoemd. In tijden van wateroverlast kan dit oude stoomgemaal nog steeds worden gebruikt. Het gemaal is nu een museum en kan op zaterdag bezocht worden van 13.00-16.00 uur of volgens afspraak: tel. 451 80 03.

Hoofdtocht tijdens de droogmaking

2. 's-Gravenweg

Oudste weg in Prins Alexander.

Natuurontwikkelingsgebied

Natuurontwikkelingsgebieden zijn vaak een onderdeel van de zogenaamde ecologische hoofdstructuur. Dit is een structuur van natuurgebieden die onderling met elkaar verbonden zijn, zodat dieren zich kunnen verplaatsen.

Scholekster

1. Noordoever Zevenhuizerplas

Met de uitbreiding van de Zevenhuizerplas zal het oostelijke deel van de nieuwe noordoever een belangrijke functie in de natuurontwikkeling gaan vervullen. Er komt een paaiplaats voor snoeken en een gebied waar steltlopers, zoals scholeksters en bontbekplevieren, zich thuis zullen voelen.

2. Rietveldpark Nesseland

Dit wordt een ecologisch beheerde park- en verbindingzone voor planten en dieren. Het park krijgt veel waterpartijen, natuurlijke oevers, eilandjes, graslandvegetaties en moeraszones. Het krijgt tevens een recreatieve functie.

Parken

Bij ecologisch of natuurlijk groenbeheer stuurt de beheerder de ontwikkeling van een natuurgebied en bepaald kant op. Hij gebruikt daarbij geen chemische bestrijdingsmiddelen en maait volgens een bepaald beheersplan. De natuur gaat verder zijn eigen gang. Zo kunnen er op natuurlijke wijze bijvoorbeeld bloemrijke kruidenvelden ontstaan, die weer gunstig zijn voor vlinders. Deze natuurlijke gebieden sluiten beter aan op de natuur buiten de stad, waardoor dieren gemakkelijker van gebied naar gebied kunnen trekken.

1. Nessebos

Het Nessebos ligt net buiten de deelgemeente. Het noordelijke deel is het oudst en bestaat uit natuurbos, aangeplant rond 1985. Twee jaar geleden is er begonnen met de aanleg van een plas in het centrale deel van het park. Het park is geliefd bij ganzen, aalscholvers, reigers en vele soorten eenden.

Blauwe reiger

2. Ommoordse Veld

Dit is het laatste stukje nat veenweidegebied in Prins Alexander, zoals dat ontstond na de droogmakerij in de 19e eeuw. Het park heeft weilanden, drassige bloemvelden, (knotwilgen en water. Er komen bijzondere planten voor zoals de rateelaar en rietorchissen. Het is ook een goede plek voor weidevogels als de grutto, tureluur, scholekster en Kievit, maar ook torenvalken en fazanten laten zich hier regelmatig zien. Groene kikkers vertoeven hier graag en er is een kans om hazen, ooievaars en lepelaars tegen te komen.

Rateelaar (geel), Rietorchis (roze)

3. Wolleffopenpark

De hoekige stijl van het park is te danken aan de sloten die aangelegd zijn voor de droogmakerij. In het park ligt een botanische tuin van Stichting Orion, met een klein natuurbosje en een bloemrijk (moeras)grasland.

4. Randpark Ommoord

Deze groenzone bestaat uit gazons, afgewisseld met boomgroepen en een bosplantsoen. Hier komen veel zang- en parkvogels voor, waaronder de vlaamse gaai, de witte kwikstaart en het puttertje.

5. Parkas

Op deze plaats was ooit de metrobaan gepland, maar deze ligt nu meer oostwaarts. In de jaren '60 zijn er bomen geplant en het gebied is nu uitgegroeid tot een bijna volwassen parkbos. In het verleden zijn er verschillende ideeën voor deze strook geëncerd. In 2001 bepaalde de gemeente Prins Alexander dat deze strook zijn groene karakter diende te behouden.

De deelgemeente werkt met alle betrokkenen aan een voorstel om de toegankelijkheid van de Parkas te vergroten.

Merel

6. Semiramistuin

Dit park is het restant van de buitenplaats Semiramis, die stamt uit 1930. Het park heeft de structuur van een tuin met bosplantsoenen. Er zijn bijzondere bomen aanwezig zoals zwarte dennen en een esdoornsoort, *Acer ginnalavana*, die zelfs geen Nederlandse naam heeft. Het zuidelijke deel van dit park wordt ecologisch beheerd.

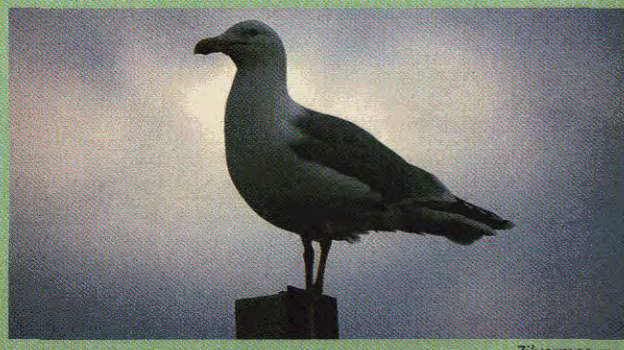
7. Randpark Oosterflank

Een park met watergangen, graslanden en bosplantsoenen. Omdat er veel struiken en bomen met bessen staan, zijn er veel vogels zoals lijsters en merels te vinden.

8. Prinsenkamp

Het Prinsenkamp werd in de winter van '94/'95 aangelegd en bestaat uit gazons, boomgroepen en veel water. Het park verbeeldt een stads weidelandschap dat verwijst naar het vroegere veenweidelandschap. In de grote plas staat het kunstwerk 'Vierkant eiland' van Frans de Wit (1996). Dit kunstwerk zou op het laagste punt van Nederland liggen. Maar helaas het laagste punt ligt in Nieuwerkerk a/d IJssel.

De heuvel in het park is een goed uitkijkpunt om vogels te bekijken. U vindt hier veel zilvermeeuwen, visdiefjes en kokmeeuwen.

Zilvermeeuw

Insecten

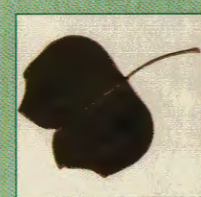
1. Educatieve bijenstand van Imkerij Ambrosius Zij organiseren cursussen over het houden van bijen. Bel voor meer informatie, tel. 234 08 26.

Bijzondere bomen

Het openbaar groen van Prins Alexander telt ongeveer 27.000 bomen. Een aantal bomen hebben we voor u op de kaart gezet, omdat ze bijzonder zijn. Sommige hebben een unieke achtergrond, andere zijn heel oud, zeldzaam of gewoon mooi.

1. Tulpenboom President Wilsonweg (ca. 30 jaar)

De Tulpenboom dankt zijn naam aan de grote tulpvormige bloemen, die in juni de boom sieren. Tulpenbomen komen uit het zuidoosten van de Verenigde Staten en kunnen erg groot en oud worden.

2. Hemelbomen bij de Romeynshof (ca. 30 jaar)

Hemelbomen komen uit China. Zij kunnen heel groot en oud worden, ook in de stad. Ze kunnen goed tegen luchtvervuiling, bestraling en grondverdrichting door het verkeer. Hemelbomen zaaien zich makkelijk uit in de omgeving. Hier staan al veel nakomelingen, sommige zijn al enkele meters groot.

3. Paardekastanje bij NS-station Alexander (geschat op ca. 80 jaar)

Deze monumentale boom stond vroeger op het erf van een boerderij nabij de kruising Hoofdweg/Capelseweg. Vanwege de bouw van Woonmall Alexandrium is de boom begin jaren '90 naar deze plek verhuisd.

4. Atlasceder in het Semiramispark (ca. 70 jaar)

In 2001 nestelden twee blauwe reigers in deze oude boom. Ze hebben toen geen jongen grootgebracht en zijn het volgende voorjaar niet meer naar het oude nest teruggekeerd. Hiermee is de boom aan een wisse dood ontsnapt, want de uitwerpselen van de reigers richten veel schade aan.

5. Grauwe elzen tunnelje Emmauscollege Oosterflank

In de deelgemeente zijn veel zwarte elzen te vinden. Grauwe elzen zijn daarentegen zeldzaam. Op deze plek staan de twee soorten elzen naast elkaar en kunt u de verschillen zien. De zwarte elzen heeft 'ingedeukte' bladtoppen en de grauwe elzen juist spitse. Bovendien heeft de grauwe elzen een lichtere stam dan de zwarte elzen.

Zwarte Grauwe

6. Hollandse iepen Prins Alexanderlaan (ca. 50 jaar)

Jaarlijks sterven veel iepen aan de iepenziekte. De iepen worden elk jaar ingeënt en konden daarom zo groot worden. Een iepenlaan als deze is tegenwoordig nog maar op weinig plaatsen te zien!

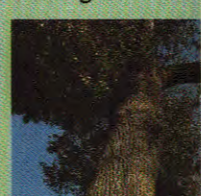
7. Plataan Prinselaan

De schors van de plataan valt er regelmatig af. De poriën in de bast raken hierdoor niet verstopt. De plataan kan dus redelijk goed tegen vervuilde lucht en is daarom vaak in de stad aangeplant. In de deelgemeente is hij langs bijna alle hoofdwegen te vinden.

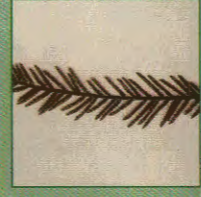
8. Monumentale bomen begraafplaats Oud Kralingen

Op deze plek staan veel monumentale bomen bij elkaar, waaronder prachtige kastanjes, populieren en essen. Aan sommige van deze bomen hebben de turfschepen nog vastgelegen! De bomen zijn van groot belang voor vleermuizen, uilen en spechten, die in een holte in de stam verblijven en insecten vinden in de bast.

9. Moerascipres Ringvaartweg (ca. 80 jaar)

De moerascipres komt oorspronkelijk uit de Verenigde Staten en is in de 17e eeuw naar Europa gebracht. Hij heeft een eigenschap die voor een conifer ongewoon is: 's winters verliest hij zijn naalden. Oudere bomen hebben vaak luchtwortels, deze zijn goed te zien bij deze boom.

Water

Smiten en meerkooten

1. Zevenhuizerplas Voor de bouw van Prins Alexander was veel zand nodig. Dat zand kwam voor een deel uit een zandwinning die uiteindelijk de Zevenhuizerplas opleverde. De plas is nu niet alleen belangrijk voor recreatie, maar ook belangrijk voor de natuur. Zo is het eiland in de plas een favoriete plaats voor blauwe reigers en aalscholvers en jaagt de laatvlieger (een vleermuissoort) boven de plas zijn maaltijd bij elkaar. Omdat de plas zelden dichtvriest - hij is erg diep - is het tevens een gebied waar in de winter allerlei eenden- en ganzensoorten te zien zijn. Zo zijn de smient en de krooneend hier bekende wintergasten.

Met de ontwikkeling van Nesseland zal de Zevenhuizerplas twee keer zo groot worden.

Rondvaart

7. De Raaf Een toeristische rondvaart van 1 uur over de Rotte. Vertrek bij Kinderboerderij 'De Blijde Wel'. Voor informatie en vertrektijden: bel: 06-443 521 42.

Volkstuinen

1. Volkstuinencomplex 'De Boerderij' Wolleffopenweg 59. Het volkstuinencomplex bezit een paddenpoel, een vlindertuin en heeft het keurmerk 'Natuurlijk Tuinieren'.

2. Volkstuinencomplex 'De Tochten' Cole Porterstraat 2. 'De Tochten' heeft een vlindertuin, een paddenpoel en het keurmerk 'Natuurlijk Tuinieren'. Op het terrein ligt tevens de educatieve tuin 'De Tochten' voor het project 'tuinieren voor senioren'.

3. Volkstuinencomplex 'Ommoord' Koperpad. Dit volkstuinencomplex trekt veel recreanten. Er staan veel zomerhuisjes en het bestuur organiseert in de zomer allerlei activiteiten voor kinderen.

4. Volkstuinencomplex 'Kralingseveer' Ottergracht 22. Op dit complex zijn vooral moestuinen aanwezig.

Bruine kikkers

Milieupark

Milieupark Nikkelstraat 131b, tel. 245 80 00. Hier kunt u vrijwel alle soorten afval gescheiden inleveren. Het milieupark is er alleen voor de bewoners van Rotterdam. Neem daarom bij bezoek een geldig legitimatiebewijs mee. Geopend: ma. t/m vr. 11.00-20.00 uur, za. 10.00-19.00 uur.

Verkooppunt biologische en natuurlijke voeding

Maak Prins Alexander nog groener!

Het is niet zo moeilijk om met z'n allen voor een nog groenere wereld te zorgen. We hebben daarom een aantal tips voor u. En is voor u niet alles haalbaar, bedenkt: alle beetjes helpen.

1. Scharrelslagerij Bon Vivant

Binnenhof 62, tel. 421 53 56.

Drogisterij Vrouw Holle

Binnenhof 92, tel. 420 48 21.

2. Heemkerk Groente en Fruit

Afhaalpunt ODIN groente-abonnement. Samuel Esmeyerplein 37, tel. 220 56 26.

3. Erik Tom's Groente & Fruit

Afhaalpunt ODIN groenteabonnement. Mia van Ilperenplein 85, tel. 202 39 12.

Ook diverse supermarktketens hebben een beperkt tot goed biologisch assortiment.

Eet eens biologisch!

Bij de productie van biologische voeding zijn geen bestrijdingsmiddelen, kunstmest en onnodige antibiotica gebruikt en hebben dieren een beter leven. En daarbij: het is ook nog eens gezonder!

U kunt een ODIN groente-abonnement nemen. Elke week staat er dan een tas met vers geoogste biologische groente en fruit klaar bij het afhaalpunt. Meer informatie: www.odin.nl of de website.

Producten die natuur-, dier- of milieuvriendelijk zijn gemaakt kunt u herkennen aan keurmerken.

Kringloopwinkel

1. Lezerij 'Suus' Ambachtsplein 25. Verkoop van tweedehands stripboeken.

2. Piekfijn Aluminiumstraat 6, tel. 421 98 71. Inzameling en verkoop van bruikbare tweedehands goederen zoals meubelen, kleding, serviesgoed, boeken en speelgoed. Geopend: ma. 13.00-17.30 uur, di. t/m vr. 9.00-17.30 uur, za. 10.00-17.00 uur.

3. LETS-ruilwinkel Samuel Esmeyerplein, tel. 455 49 09. In deze winkel worden diensten en goederen geruild. Lekker goedkoop en milieuvriendelijk! Geopend: di. t/m vr. 9.30-16.00 uur, za. 11.00-14.00 uur.

Kringloop mee!

Gun spullen een tweede leven en breng ze naar de kringloopwinkel.

Recycle mee!

Lever afval gescheiden in. Het afval kan dan op de juiste manier verwerkt worden. Ook kunnen de grondstoffen weer hergebruikt worden. Dit spaart het milieu enorm!

Verkooppunt Fair-Trade producten

Verkooppunt Fair-Trade producten Wereldwinkel 'Lage land' Van Bilderbeekplaats 4, tel. 456 96 36.

Eerlijke handel

Wereldwinkels en Fair Trade winkels verkopen 'eerlijke' spullen uit ontwikkelingslanden. Dit wil zeggen: de mensen daar krijgen een eerlijke prijs voor hun waar en werken onder goede omstandigheden.

Colofon

Deze groenkaart is mogelijk gemaakt door de gemeente Prins Alexander. Het is een uitgave van het Milieutrajec, Lokale Agenda21-Alexander. Het Milieutrajec is bedoeld om bewoners te stimuleren tot een milieuvriendelijker leven. Deze groenkaart is ook te vinden op de website www.prinsalexander.rotterdam.nl.

Uitgave: Januari 2003
Projectcoördinatie: Centrum voor Natuur en Milieueducatie 'De Blijde Wel'
Redactie: Anton Roeloffzen en Jessica van Essen
Foto's: Sjoerd Reijkstra, Jessica van Essen, Anton Roeloffzen, Hans op den Dries en Bas van der Sanden
Illustraties: Jessica van Essen
Routes: Fietsersbond onderafdeling Prins Alexander, Wijknatuurteam Alexander
Vormgeving en drukwerk: Lievaat Vormgeving & Communicatie
Oplage: 3.000 exemplaren

Met dank aan: Deelgemeente Prins Alexander Gemeentewerken Rotterdam, Werf Prins Alexander Gemeentewerken Rotterdam, afd. Landmeten en Vastgoedinformatie Sport en Recreatie Wijknatuurteam Alexander Fietsersbond, onderafdeling Prins Alexander NIVON federatie Rotterdam Bureau Stadsnatuur Rotterdam Milieucentrum Rotterdam Bewonersorganisatie Ommoord, werkgroep Breedwijkbeheer

De Groenkaart Prins Alexander maakt onderdeel uit van het internationale Green Map System. Binnen dit netwerk zijn wereldwijd al meer dan 150 groenkaarten ontwikkeld. Op al deze kaarten wordt gebruik gemaakt van dezelfde symbolentaal. Deze symbolen zijn copyright van Modern World Design. Meer kaarten en informatie over Green Map System kunt u vinden op www.greenmaps.org.

Gebruikt u de kaart niet meer? Gooi hem niet weg, maar geef hem door!